

María Carro Pitarch*

L'article 50 de la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea sobre el dret a no ser jutjat o condemnat penalment dues vegades per la mateixa infracció

En aquesta publicació, els parlaré de l'article cinquanta de la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea sobre el dret a no ser jutjat o condemnat penalment dues vegades per la mateixa infracció.

L'article cinquanta de la Carta consagra el principi *non bis in idem*, establint que: “Ningú podrà ser acusat o condemnat penalment per una infracció respecte de la qual ja haja sigut absolt o condemnat en la Unió mitjançant sentència penal ferma conforme a la llei”.

Aquest dret protegeix l'individu enfront del *ius puniendi* de l'Estat.

El principi *non bis in idem* contemplat en l'article 50 de la Carta ha sigut reconegut pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea com un principi general del Dret de la Unió.

Aquesta obra està protegida amb una [Llicència Creative Commons Reconeixement – No Comercial – Sense obra derivada](#)

Amb el suport del Programa Erasmus+ de la Unió Europea

---

* Investigadora contractada predoctoral (ACIF 2021) de Dret Internacional Públic. Universitat de València (Espanya).

Tradicionalment, aquest principi troba el seu fonament en preceptes constitucionals com, per exemple, l'article vint-i-cinc de la Constitució espanyola, i té abast intern en els diferents ordenaments jurídics.

És a dir, impedeix que dins del territori d'un mateix estat s'iniciïn nous procediments penals pels mateixos fets i contra la mateixa persona que ja ha sigut condemnada per aquests.

Aquest abast intern el trobem també en l'article quart del Protocol número set al Conveni Europeu de Drets Humans. Estableix que "Ningú podrà ser inculpat o sancionat penalment per un òrgan jurisdiccional del mateix estat, per una infracció de la qual ja haguera sigut anteriorment absolt o condemnat en virtut de sentència definitiva conforme a la llei i al procediment penal d'aquest estat".

En canvi, l'article cinquanta de la Carta té caràcter transnacional. És a dir, no s'aplica únicament en l'àmbit jurisdiccional d'un mateix estat, sinó també en les relacions entre diversos estats membres de la Unió Europea. Com hem vist, aquest precepte fa referència als casos en què l'individu "haja sigut absolt o condemnat en la Unió".

Aquest abast transnacional implica i exigeix una confiança mútua dels estats membres en els seus respectius sistemes de justícia penal.

El principi és aplicable a l'àmbit penal, ja que es prohibeix l'acumulació de processos i sancions de caràcter penal.

Aquest caràcter ha sigut definit i delimitat per la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea d'una forma àmplia, atesa la "naturalesa mateixa de la infracció i la gravetat de la sanció que pot imposar-se a l'interessat". Així, s'entenen inclosos els procediments sancionadors en matèria de competència o les sancions fiscals, sempre que totes dues sancions tinguin caràcter penal.

Però, per exemple, si l'individu incompleix una obligació declarativa d'un impost, un estat sí que pot imposar un recàrrec fiscal i una sanció penal per aquest mateix incompliment perquè ambdós no tenen caràcter penal.

En relació amb els requisits del principi, trobem, en primer lloc, el de la identitat subjectiva. És a dir, que hi haja identitat de la persona encausada o sancionada.

En segon lloc, ha d'haver-hi identitat objectiva, hem de trobar-nos davant la mateixa infracció.

I, finalment, la persona en qüestió ha d'haver sigut absolta o condemnada, en la Unió, mitjançant sentència penal ferma conforme a la llei per aquesta infracció. La sentència ferma ha

de ser entesa de forma àmplia conforme a la jurisprudència del Tribunal de Justícia.

